

Portørit tarnikkut atugarisaat pillugit Naalackersuisut ukioq 2022 naatinnagu nalunaarusioqqullugit peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Nalunaarusiami atugassarititaasut pitsanngorsarnissaannut anngaasaqarnikkut sunniutaasussat ilanngunneqassapput.

(Inatsisartunut ilaasortaq Doris J. Jensen, Siumut)

(Siullermeerneqarnera)

Peqqinnissaqarfimmi ilinniagaqarsimasutut attortissutigeqaara, politikkerit allat, peqqinnissaqarfitsinni sulinermut atugassarititaasunut sakkortusinnaasunut soqutiginninnerminnik takutitsigaangata. Siunnersuuteqartup sammisat arlallit iserfigai, portørit peqqinnissaqarfimmilu sulisut allat ulluinnarni suliarisartagaat. Ilisarnartorujussuovoq, sulisunik amerlasuunik pikkorissunillu suliuaanartitsinissarput ajornartorsiutigatsigu, amerlasuutigut sulinermi atugassarititaasut pitsaanngitsut pissutigalugit.

Aamma oqarusuppunga, peqqinnissaqarfimmiuna sulineq tulluusimaarutissaagaluartoq. Tulluusimaarneq ilinniarsimasutut, inoqatit ajornartoorfianni ikiuisussatut kiffartuusissatut. Tulluusimaarneq suliffeqarfiutini ingerlatsivinni angisuunni inuiaqatigiinnut inunnullu ataasiakkaanut annertuumik pingaaruteqarluinnartumi suleqataanikkut. Taamaattumik uggornaqaaq, politikikkut tamaanga killissimagatta, isumaqalersimalluta ningiutut qaninnertut (aqutsisutut), sinniisutut kattuffilerisutullu pissussilersussalluta.

Uagut politikkerit mianersuutassaraarput akisussaaffinnut toqqaannartumik akulerutinnginnissarput, allanut tamakkiisumik inatsisit tunngavigalugit tatiginnilluta akisussaasunngortitatsinnut, ilami inatsisitigut sinaakkusersuinikuugatta.

Taamaattumik oqaatsigilikkannik oqqassaarilaarniapunga.

Una siunnersuut kattuffiit suliassarinnnginamikku? Kiisami SIK malillugu akissarsialinnut qaffaanissaq isumaqatigiissutigiinnarsinnaanngilarput, portørit SIK malillugu akissarsiaqartut ilanngullugit?

Soorunami ingerlatsinermut- aqutsinermullu apeqqutinik peqarpoq, oqallisigissallugit soqutiginaateqartunik, tamakkuupummi siunnersuuteqartup eqqartorai. Pinngitsoorata sulisutta ullumikkornit sulisoriinnarnissaat anguniartariaqarparput. Peqqinnissaqarfimmi ukiuni amerlavallaani sulisut taarserartut isiginnaaginnarsimavagut aningaasartuuterpassuarnik nassataqartumik.¹ Taamaattumik isumaqarpunga, uani pissusissamisuuginnartoq, toqqaannartumik akulerukkutta.

¹ <https://sermitsiaq.ag/node/219662>

Taarseraannerujussuaq kimut iluaqutaava? Sulisunut qanoq kinguneqarpa, aningaasallu pitsaanerumik atorneqarsinaagaluarnerpat sulisut atugarisaasa pitsaanerulersinnissaannut, sulisussarsiornissamullu pitsaanermik suleriuseqalerluta, sulisut piginnarnissaannut suliniutit ukkatarineqarpata?

Tassani isumaqatiginninniartartunut oqaaseqalaarusuppunga. Itertariaqarpugut.

Oqaloqatigiissinnaasariaqarpugut, annerusumik paaseqatigiilluta, qanoq peqqinnissaqarfimmi sulisutta tamarmik ullut tamaasa pingaarutilimmik suliaqartut pitsaanerumik sulinerminni atugaqartitaanerannut. Amerlasuutigut sulisugut tunniusimasut ajoraluartumik annertuumik pilliuteqartariaqartarput, sulisussaaleqinerup tassunga inissittarmagit, ilaquttat sunngiffillu tunulliuttariaqartarlugit. Taamaaliortussaangilagut. Pitsaanerumik sulisunik pilersitsissagutta allatut ajornartumik inuttut atugarisat eqqarsaatigisariaqarpagut tassani sulinermut atugassarititaasut pitsaanerusat attaneqarnissaannut soqutiginninnerulerluta.

Ilinniartitaaneq amigaatigivara, tassungalu ilanngullugu isumaginninnermut- suliffeqarnermullu tunngasunut suliffeqarnermut aaqjissuusseqqinnerit taakkuami qulakkiissammasuk, nunatsinni sulisinnaasut amerlanerulernerat, aammalu assaat kissalaartut aqutissiuunneqassasut piginnaasanik qaffassarnissamut suliaqarfinni, amigaateqartorujussuarni. Aamma amigaatigaara kattuffiit isummernissaat atuarfinnut- ilinniartinnullu piukkunnaatilinnik oqaaseqarnissaat suliaqarfinnut soqutiginarsarniarlugit. Allaqqunneqarsinnaangilaq assannut kissalaartunut amerlissutaasinnaanerat, taakkumi pisariaqartittuarneqarmata.

Inuiaqatigiit akisussaaqataaenerat amigaatigaara sulisunut qujamasunnerput ersarinnerusariaqarmat, taakkumi ullut tamaasa imminnut pilliutigisarpurput illit uangalu pilluta. Sulisut tulluusimaarnerat annertunerulersissinnaangilarput, kissaateqanngikkutta suleqatigiinnissamik suliinnarnissaannut attuumassuteqartunik ajornartorsiutinik suusinnaanerannik aaqjissuteqartanngikkutta. Uani pingaaruteqartorujussuuvoq, qanoq immitsinnut inoqatitsinnullu pissusilersortarnersugut, aamma sulinermi. Takorluulaariasiuk, portørit qanoq nukissaqartiginerat, sulinerminnut atatillugu oqimaattorsiorpata, assersuutigalugu sulinerminni innarlerneqaaqattaarnerup kingunerisaanik PTSD-qalissutigilersimallugu. Tamanna ulluinnarni sulineranni sunniuttarpoq inunnik ikiortarialinnik naapitsineranni, ajoraluartumik kiffartuusinerlunnermik kinguneqarsinnaasarpog portørit nukissaaleqinerat peqqutaalluni. Tamanna illuatungeriinnut, portøriusunut kiffartuussamullu naammaginangilaq, uanilu aqutsisut nukittuut pikkorissullu iliuuseqartariaqaraluarput.

Isumaqarpunga, oqaloqatigiinneq toqqissisimanermik tatigeqatigiinnermillu pilersitsisartog. Taamaattumik Peqqissutsimut Naalakkersuisuuninni annertuumik peqqinnissaqarfiup innuttaasullu pisortatigoortuunngitsumik oqaloqatigiinnissaat pilersitsiarsarisimavara taakku akornanni qunneq minneruleersinniarlugu. Assersuutigalugu taamaaliernerup Nunap immikkoortuani Avannaani atuisartut siunnersuisooqatigiivi aallartisarneqarput. Siunertaq tassani ersarippoq; tassalu oqaloqatigiinneq toqqissisimanermik tatigeqatigiinnermillu pilersitsissaaq, naapinnerlu unammilligassanut paaseqatigiinnermik kiisalu aaqjissutissatut siunnersuutinik annertunerusumik kiffaanngissuseqarfiusumik saqqummiinissamut. Piffinni piginnittuuneg aammalu akisussaaqataaneq pingaartinneqartussaavoq,

nassuerutigisariaqaratsigu piffinni unammilligassarpassuaqartoq. Tulliatut pingaartinneqartorujussuuvoq ilinniagaqarnermut- ilinniaqqinnernullu aningaasaliissutaasartut sulisut piginnarnissaannut sakkussatut.²

Taamatut oqareerlunga soorunami allanik immikkut suliniutigineqarsinnaasut arlaqartunik pisariaqartitsisoqarsinnaavoq, aammalu tamarmik ataatsimut qitiusumiit iliuuseqarfigineqarsinnaasumik. Pingaartutullu suliniutigineqartariaqarpoq sakkortuumik sulisutut nalaattaqarsimagaanni ilinniarsimasumik ikiorneqarnissamut periarfissamik tapersiinissaq, soorlu assersuutigalugu siunnersueqateqartitsineq (supervision), isumaqarama tamanna sinaakkusertariaqaripput sulisunik peqqissunik nukittuunillu peqassagutta.

Matumuuna siunnersuuteqartoq taperserusupparput kissaatigimmagu nalunarusiortoqarnissaanik, nassuerutigisariaqaratsigumi innuttaasut peqqinnissaqarfiup tunniussinnaasaanut pisariaqartunut peqqissutsimut suliaqartunut, politikikkullu aaqqissuusseqqiinerit ukiorpasuannngortuni amigaatiginarsorimmata. Tamannalu iluatsissappat inuit, innuttatsinnik sullissisut tapersorsornerannik aallaaveqartariaqarpoq.

Ilisimalluinnarparput, peqqissutsimut ataatsimiisitaliarsuaq sulilluni isumaliutissiisummik suliaqartussaasoq, ilaatigullu sulisussarsiornernut sulisullu piginnarnissaanut suliaqartumik. Unali nalunarusiornissamik siunnersuut peqqinnissaqarfimmi sulisunut, ilaatigullu arajutsineqartartunut tunngassuteqarpoq. Kiammi eqqaamannginnerpaa, akissarsianut isumaqatiginninniarnermi 2019-imi³ koruunialunnguanik kisiat qaffaaffigineqarmata?

Ajuusaarnarpoq, portørit suliaat taama pingaaruteqartigisut, suunngitsutut isigatsigit. Naalunaarusiaq taanna suliariniartigu siunissami politikikkut toqqammavissaqarumalluta ajornartorsiutit taakkartorneqartut iliuuseqarfigineqarnissaanut. Anguniagaasariaqarpoq, siunissami sulisunik amerlanerusunik piginnaaneqarluartunik peqarnissarput, suliaat annertusiartortillugit inuiaqatigiinni ineriartorneq malillugu, utoqqaat anigorsinnaanngisaminnik napaatillit amerliartortut, peqqinnissaqarfitsinnilu sulisunik pisariaqartitseqisut.

Taamaattumik tamanit soqutigineqartariaqarpoq, portørit unammilligaasa ersarissassallugit.

Taamatut oqaaseqarlunga siunnersuutip Ilaqutariinnut- Peqqissutsimullu ataatsimiitaliami suliareqqitassanngorlugu innersuupparput.

² <https://sermitsiaq.ag/node/222155>

³ https://knr.gl/da/nyheder/sik-og-selvstyrets-nye-overenskomstafale-skuffer-port%C3%B8rnerne?fbclid=IwAR0280M_y_RS1mwxCUKamJhv6mW2ta91LD3G6Kh2T19xYBDTBgjnGC66fVM